

**DRUGA ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA KOMISIJE ZA
RAZMATRANJE LJUDSKIH PRAVA**

Datum usvajanja: 10. januar 2017. god.

Predmet br. 2011-20

**X i 115 ostalih žalilaca
protiv**

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, je na zasedanju 10. januara 2017. godine, sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gđin Guénaél METTRAUX, član
Gđa Eika ERMENKOVA, član

Uz asistenciju:
Gđa Noora AARNIO, pravni službenik

Nakon razmatranja gore pomenute žalbe, predstavljene u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

**I. ODLUKA KOMISIJE ZA RAZMATRANJE LJUDSKIH PRAVA OD
22. APRILA 2015. GODINE**

1. Dana 22. aprila 2015. godine, Komisija je odlučila da je bilo povrede člana 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (Konvencija). Dalje je odlučila da nije neophodno da se žalba razmotri u smislu člana 6. Konvencije.
2. Komisija je prema tome dala sledeće preporuke Šefu Misije (ŠM) shodno pravilu 34. Pravilnika o radu komisije:

3. "ŠM treba da izda uputstvo nadležnim službenicima EULEX-a da se raspitaju kod kosovskih organa da li je istraga povodom ovog pitanja u toku i, ukoliko jeste, u kojoj je fazi proces pitanja. ŠM treba da obavesti Komisiju o ishodu te istrage.
4. Nakon primanja informacija, ŠM treba da uputi instrukciju tužiocima EULEX-a da razmisle da li da preuzmu odgovornost ovog slučaja u smislu značenja člana 7.(A) Zakona br. 04/L-273 uzevši u obzir sve relevantne okolnosti, kao što je i naglašeno gore, naročito potrebu da Misija garantuje efikasnu zaštitu prava podnosioca žalbe. ŠM treba da obavesti Komisiju o odluci tužilaštva povodom navedenog pitanja.
5. Komisija je, uz dužno poštovanje, tražila od ŠM-a da im dostavi tražene informacije najkasnije do 15. juna 2015. godine.
6. Komisija podseća da je Osnovno Tužilaštvo u Mitrovici registrovalo žalbu o počinjenom krivičnom prekršaju, a koju je podneo predstavnik žalilaca, dana 21. novembra 2013. godine. Na početku je EULEX dodelio tužioca koji će raditi na slučaju; neposredno nakon toga slučaj je dodeljen mešovitom timu EULEX-ovih i kosovskih tužilaca. Dana 30. maja 2014. godine, zakon o izmenama i dopunama zakona koji se odnose na mandat Misije vladavine prave Evropske Unije na teritoriji Republike Kosovo stupio je na snagu sa retroaktivnim dejstvom od 15. aprila 2014. godine.
7. Shodno članu 1. A (1) tužioci EULEX-a imaju ovlašćenja da sprovedu krivični istragu u principu jedino u slučajevima za koje je odluka da se otpočne istraga doneta pre 15. aprila 2014. godine. Konkretno u ovom slučaju istraga je otpočeta 15. aprila 2014. godine. Prema tome slučaj se nije mogao uzeti u obzir kao tekući unutar značenja spomenute odredbe a istraga nije mogla biti sprovedena od strane EULEX-ovih tužilaca. Nakon toga, istragu su preuzeli kosovski tužioci iz osnovnog tužilaštva u Mitrovici.
8. Postojeća odluka predstavlja jedan uvid u odluku Komisije koja datira od 22. aprila 2015. godine i u preporuke koje su u istoj date. Mogućnost i ovlašćenje Komisije da prati svoje odluke i preporuke je navedena u pravilu 45. *bis* u pravilniku o radu Komisije (vidi npr. preporuke o sprovođenju preporuka u [W protiv EULEX-a](#), 2011-07, od 26. avgusta 2014. god; [H&G protiv EULEX-a](#), 2012-19&20, od 27. maja 2014. god)."
9. Dana 31. avgusta 2015. godine, ŠM je obavestio Komisiju o određenom broju mera koje je preduzeo u pogledu preporuka koje je Komisija dala.
10. Konkretno, obratio se pismenim putem vršiocu dužnosti šefa Izvršnog odseka EULEX-a i vršiocu dužnosti glavnog tužioca EULEX-a tražeći od njih da razmotre odluku Komisije i da procene da li postoji mogućnost da se primeni član 7A Zakona br. 04/L-273 o pravnoj nadležnosti i kompetencijama EULEX-ovih sudija i tužilaca shodno

izmenama i dopunama (Zakon o pravnoj nadležnosti) u krivičnom predmetu koji je bio predmet u odluci Komisije i da slučaj dodele tužiocu EULEX-a zbog "vanrednih okolnosti" unutar značenja ove odredbe.

11. Dana 19. avgusta 2015. godine, v.d. šefa Izvršnog odseka u EULEX-u i v.d. glavnog tužioca obavestili su ŠM-a da su, kao što se zahteva članom 7A, procenu slučaja i mogućnost da isti preuzmu tužiocu EULEX-a zajednički uradili glavni državni tužilac Kosova i glavni tužilac EULEX-a. Pored toga, zaključili su da "vanredne okolnosti" koje se zahtevaju članom 7A nisu ispunjene tako da pravna nadležnost EULEX-ovih tužilaca nije mogla biti inicirana. Međutim, v.d. glavnog tužioca EULEX-a uveravao je ŠM-a da, ukoliko se u buduće susretu sa takvim okolnostima, slučaj i primenljivost člana 7A mogu biti ponovo razmotreni.
12. Pored toga, v.d. glavnog tužioca EULEX-a izjavio je da je u svojoj odluci o osnovanosti konkretno ovog slučaja Komisija kritikovala EULEX za otpočinjanje istrage jedan dan nakon takozvanog "krajnjeg roka" tj. 14. aprila 2014. godine. On je takođe konstatovao da nije bilo u tom trenutku nikakve odluke da se otpočne istraga, tako da je slučaj trenutno ostao u preliminarnoj fazi istrage u pogledu utvrđivanja da li je krivični prekršaj učinjen i ukoliko jeste, ko bi mogao biti osumnjičeni za taj prekršaj.
13. V.d. glavnog tužioca EULEX-a takođe je izjavio da predstavnik žalilaca nije odgovorio na pitanja koja je lokalni tužilac uputio tako da informacije koje su žalisci pružili izgleda da imaju veoma ograničenu dokaznu vrednost.
14. Uprkos gore navedenom, lokalni tužilac kojem je dodeljen ovaj slučaj poslao je krivičnu prijavu specijalnom tužilaštvu Kosova radi procene da li isti spada unutar njihove nadležnosti. Njihov odgovor je bio negativan; prema rečima zamenika glavnog tužioca specijalnog tužilaštva, nije postojao nikakav nagoveštaj da je bila reč o organizovanom kriminalu u datom slučaju tako da isti ne spada unutar njihove pravne nadležnosti. Shodno tome, slučaj trenutno stoji kod kosovskih organa tužilaštva.
15. V.d. glavnog tužioca EULEX-a uverava da će EULEX-ov tužilac koji je bio dodeljen da radi na ovom slučaju biti dostupan lokalnom tužiocu u svom kapacitetu nadgledanja i savetovanja.
16. Pored toga, detaljna žalba od strane bilo koje stranke može biti upućena u bilo kom trenutku glavnom državnom tužiocu Kosova i glavnom tužiocu EULEX-a ukoliko smatraju da su se okolnosti promenile i uslovi iz člana 7A zakona o pravnoj nadležnosti ispunjeni.

II. INFORMACIJE OD ŽALILACA

17. Dana 13. septembra 2015. godine, žalisci su podneli svoj odgovor na informacije koje je ŠM predstavio. Oni se nisu složili sa ŠM-ovom izjavom da slučaj nije unutar pravne nadležnosti EULEX-a. Oni su takođe izjavili da, suprotno tvrdnjama ŠM-a, njihovi predstavnici nikada nisu bili kontaktirani od strane EULEX-a.

III. PROCENA OD STRANE KOMISIJE

18. Komisija uzima u obzir korake koje je ŠM preduzeo kako bi sproveo preporuke koje je Komisija dala, kako je navedeno u njegovom pismu od 31. avgusta 2015.
19. Komisija je zadovoljna time što je ŠM sproveo njihovu preporuku i što se raspitao kod lokalnih organa vlasti da li je istraga povodom datog slučaja u toku. U tom smislu navedeno je da je slučaj prvo predstavljen kosovskim organima gonjenja pre skoro dve godine, u novembru 2013. godine. Šef Misije nije pružio nikakvu informaciju Komisiji o tome da li je bilo kakav dokaz dobijen tokom istrage koju su sprovedli kosovski organi gonjenja, uključujući i ispitivanje svedoka.
20. Takođe, nije bila data nikakva informacija u pogledu mogućeg vremenskog okvira unutar kog slučaj može biti okončan. Niti je utvrđeno da su žrtve bile uključene značajno u tekući proces istrage. Prema tome Komisiji nije prikazano, na zadovoljavajućem nivou, da je bilo stvarnog napretka u istrazi. Pod tim okolnostima, pravo žalilaca na jedan efektan pravni lek shodno članu 13. Konvencije još uvek se čini da je pogođeno odsustvom očiglednog napora da se ovaj slučaj istraži brzo i efikasno.
21. Pored toga, Komisija je uzela u obzir odluku glavnog državnog tužioca Kosova i glavnog EULEX-ovog tužioca da ne dodele slučaj EULEX-ovom tužiocu. Komisija smatra da bi efikasnost istrage bila znatno bolja ukoliko bi se uključila stručnost i izvori EULEX-a.
22. U pogledu gore navedenog, Komisija smatra da koraci koje je Misija do sada preduzela nisu preduzeti na način koji bi osigurao da su prava žalilaca na efektan pravni lek efikasno zaštićena. Iako Komisija ne mora da donese odluku u ovom trenutku o ovom pitanju, ona ipak konstatuje da očigledan neuspeh kosovskih organa vlasti da predano i efikasno istraže slučaj može se shvatiti, u smislu člana 13. Konvencije, kao "vanredna okolnost" (član 7A) koja bi opravdala misiju da preuzme odgovornost nad datim slučajem.
23. Prema tome Komisija je pozvala misiju da nastavi saradnju sa nadležnim kosovskim organima vlasti kako bi pratili napredak datog slučaja.
24. Komisija je dalje pozvala šefa misije da pruži informacije o načinu na koji se u praksi tumači pojam "vanredne okolnosti", unutar značenja

pomenutog člana 7 A, kao odlučujućeg kriterijuma koji tužilaštvo EULEX-a koristi u preuzimanju slučajeva.

IV. ODLUKA KOMISIJE O SPROVOĐENJU NJENIH PREPORUKA OD STRANE ŠEFA MISIJE

25. Komisija je izjavila da je ŠM samo delimično sproveo njene preporuke u svojoj odluci od 11. novembra 2015. godine, i da je pravo žalilaca na efikasan pravni lek i dalje pod negativnim uticajem odsustva dokazivo efikasne istrage slučaja.
26. Komisija je pozvala ŠM-a da pruži pojašnjenje koje je traženo u vezi pitanja kako Misija tumači pojam "vanredne okolnosti" shodno članu 7A Zakona o pravnoj nadležnosti.
27. Komisija je pozvala Misiju – preko ŠM-a – da od kosovskih organa vlasti traži da ih redovno obaveštavaju o napretku u istrazi.
28. Komisija je dalje pozvala ŠM-a da obavesti Komisiju o napretku u istrazi najkasnije do 28. februara 2016. godine i odlučila je da nastavi da prati tok dešavanja u ovom slučaju.

V. KOMUNIKACIJA – DODATNE INFORMACIJE DOBIJENE OD ŠEFA MISIJE U VEZI SA SPROVOĐENJEM PREPORUKA KOMISIJE

29. Šef Misije je odgovorio Komisiji dana 2. marta 2016. godine na preporuke Komisije sadržane u njenoj odluci od 11. novembra 2015.
30. Što se tiče poziva šefu Misije da obezbedi informacije o načinu na koji je pojam "izuzetnih okolnosti" u smislu člana 7A kao odlučujući kriterijum za predmete koje preuzimaju EULEX organi tužilaštva protumačen u praksi, ŠM je dao sledeći odgovor:
  - Trebalo je uzeti u obzir da je primena člana 7A zahtevala zajedničku odluku Glavnog državnog tužioca Kosova i glavnog EULEX tužioca, pa je svaki predmet ocenjen zajedno.
31. ŠM je izjavio da su se o postupku ocene postojanja takvih okolnosti usaglasili glavni državni tužilac Kosova i glavni EULEX tužilac oktobra 2014. godine. Konkretno, usaglašeno je da će se u bilo kakvoj takvoj oceni primenjivati sledeći kriterijumi:
  - Da li će stručnost i iskustvo EULEX tužilaca obezbediti pravilnu istragu i krivično gonjenje u predmetu;

- Postoji osnovana sumnja o pokušajima uticaja na istragu ili krivično gonjenje;
  - Predmet koji je pod istragom ili krivičnim gonjenjem je dotakao interese države članice EU ili učešće pripadnika osoblja EULEX-a na kosovu .
32. ŠM je rekao da ukoliko se ispune jedan ili više od gore navedenih kriterijuma, onda će predsednik ili zamenik predsednika Specijalnog tužilaštva Republike Kosova (STRK), ili glavni tužilac Kancelarije osnovnog tužilaštva u Mitrovici, zajedno sa EULEX tužiocem podneti motivisani predlog glavnom državnom tužiocu Kosova i glavnom EULEX tužiocu kako bi predmet dodelili EULEX tužiocu, bilo zajedno ili isključivo, u mešovitoj ekipi, u zavisnosti od okolnosti predmeta.
33. Kako su EULEX tužioci još u ranoj fazi učestvovali u predmetu o kojem je reč, nijedan od gore navedenih kriterijuma nije smatran ispunjenim. Predmet nije sadržao nikakve karakteristike koje bi zahtevale specijalnu tužilačku ekspertizu koju bi mogli pružiti EULEX tužioci; nije bilo indikacije da je bilo pokušaja da se utiče na istragu; lokalni tužioci su pokazali spremnost i sposobnost da rade na predmetu, pa je, prvobitno osnovana mešovita ekipa. Dalje, predmet nije sadržao indikacije da je dotakao interese neke od država članica EU, niti je bilo učešća pripadnika osoblja EULEX-a u predmetu.
34. ŠM je takođe izjavio da je predmet bio i da je i dalje u preliminarnoj fazi istražnog postupka kako bi se utvrdilo da li je počinjeno krivično delo i da li je počinjen prekršaj, kakav bi prekršaj to mogao biti i ko bi mogao (mogli) biti osumnjičeni. Zastupnik žalilaca nije odgovorio na nedavne upite koje mu je podneo lokalni tužilac, a informacije koje su žalci do tada dostavili činilo se da imaju ograničenu dokaznu vrednost.
35. Što se tiče upita Komisije koji se odnosi na tadašnji status predmeta, ŠM je izjavio da se EULEX tužilac sastao sa lokalnim tužiocem i razgovarao sa njim o koracima koji su preduzeti. Kako je lokalni tužilac kojem je prvobitno dodeljen predmet tada već bio suspendovan, pod sumnjom o zloupotrebi službene dužnosti, predmet je dodeljen jednom drugom lokalnom tužiocu. Ovaj lokalni tužilac nažalost nije bio u mogućnosti da preduzme bilo kakve istražne korake od kada je predmet njemu dodeljen, zato što je, kako tvrdi, bio preopterećen hitnijim predmetima u kojima su okrivljeni bili u pritvoru. Međutim, lokalni tužilac je obavestio EULEX tužioca o svojoj nameri da se konsultuje sa državnim tužilaštvom kako bi dobio uputstva o predmetu i rekao je da će nakon toga nastaviti u skladu sa ishodima konsultacije sa državnim tužilaštvom.
36. Međutim, lokalni tužilac je izjavio da će u ovom predmetu najverovatnije biti reč o krivičnom delu "prouzrokovanja opšte štete" kažnjivo na osnovu člana 365. Krivičnog zakonika Kosova, (Zakon br. 04/Z-082). U tom slučaju uzeće se u obzir rok zastarevanja propisan

članom 106. Krivičnog zakonika Kosova i da stoga postoji velika verovatnoća da je taj prekršaj do sada već zastareo. To je značilo to je značilo da bi krivična prijava morala biti odbačena.

37. ŠM je izjavio da ga je glavni EULEX tužilac uverio da EULEX tužilac, kojem je prethodno dodeljen ovaj predmet, može u bilo kojem slučaju biti dostupan lokalnom tužiocu u svojstvu savetnika, van izvršne funkcije EULEX Kosovo. Pored toga, kao što je gore napomenuto, detaljna peticija bilo koje strane može se uputiti u bilo koje vreme glavnom državnom tužiocu, kao i glavnom EULEX tužiocu ukoliko se smatra da su se okolnosti izmenile na taj način da su ispunjeni uslovi propisani članom 7A Zakona o nadležnostima. ŠM je takođe rekao da je glavni EULEX tužilac prosledio odluku Komisije i njegovu (glavnog EULEX tužioca) analizu predmeta glavnom državnom tužiocu Kosova na razmatranje.

VI. DALJA KOMUNIKACIJA SA ŠEFOM MISIJE

38. Sekretarijat Komisije se naknadno pismeno obratio ŠM dana 12.07.2016. god., obaveštavajući ga da će Komisija razmotriti predmet sa namerom da izda drugu propratnu odluku. U tom smislu, Komisija je želelo da pita ŠM da li ima nekih drugih dostupnih informacija i konkretno, da li je bilo napretka u istražnom postupku. Pored toga, Komisija je pitala ŠM da li je EULEX tužilac učestvovao u svojstvu mentora i posmatrača. Komisija je tražilo odgovor of ŠM do 19.08.2016.
39. ŠM je odgovorio 17.08.2016. da je predmet sada pod potpunom nadležnošću lokalnog tužioca pri Osnovnom tužilaštvu u Mitrovici i da EULEX tužioci nisu uključeni u bilo kakvo zvanično podučavanje i praćenje. Međutim, ŠM je izjavio da se vođa ekipe EULEX tužilaca u Mitrovici sastao sa novim lokalnim tužiocem kojem je dodeljen predmet, 02.02.2016. i ponovo 03.08.2016. godine kako bi utvrdio da li je bilo daljeg napretka u istrazi.
40. Tokom sastanka održanog 02.02.2016. god., EULEX tužilac je obavestio novog tužioca kojem je dodeljen predmet u vezi sa sastankom koji je održan ranije sa kosovskim tužiocem kojem je ranije dodeljen predmet i o tome koji su istražni koraci preduzeti.
41. EULEX tužilac je takođe obavestio novog tužioca kojem je dodeljen predmet o odluci i preporukama Komisije, kao i o istražnim koracima koji su preduzeti. Novi tužilac kojem je dodeljen predmet je izrazio žaljenje što nije bio u mogućnosti da preduzme bilo kakve istražne korake u predmetu i rekao je da je bio preopterećen drugim hitnijim predmetima u kojima su okrivljeni bili u pritvoru. Pored toga, gore pomenuti lokalni tužilac nije bio spreman da održi dalji propratni sastanak zbog preopterećenosti poslom i obavezama.

42. Na narednom sastanku održanom 03.08.2016., lokalni tužilac je izjavio da nije preduzeo bilo kakve druge istražne korake od prethodnom sastanka održanog 02.02.2016. Međutim, izjavio je da je razmotrio predmet i da je zaključio da bi predmet mogao teći u dva moguća pravca. Prvo, u predmetu bi se moglo suditi pod optužbama za "prouzrokovanje opšte opasnosti" i kao drugo, u predmetu bi se moglo suditi pod optužbama za "organizovani kriminal", što bi značilo da bi predmet spao pod isključivu nadležnost glavnog državnog tužioca. Izgledalo je da je on favorizovao prvu opciju, što bi dovelo do zatvaranja predmeta na osnovu roka zastarevanja propisanog članom 106. Krivičnog zakonika Kosova, (Zakon br. 04/Z-082).
43. EULEX tužilac je zakazao propratni sastanak sa lokalnim tužiocem da se održi 10. avgusta 2016. godine, ali je lokalni tužilac taj sastanak kasnije otkazao pod izgovorom da je imao hitnije poslove.
44. ŠM je u zaključku izjavio da je zbog nedostatka napretka u predmetu i nedostatka angažovanja lokalnog tužioca u predmetu, glavni EULEX tužilac zahtevao od EULEX-ove Savetodavne jedinice za pitanja pravosuđa da zvanično prati predmet dana 10. avgusta 2016. godine.

VII. DRUGA OCENA KOMISIJE

45. Komisija uzima u obzir dalje dodatne korake koje je ŠM preduzeo u cilju primene preporuka Komisije.
46. Međutim, Komisija smatra da tim koracima nije obezbeđena efikasna zaštita prava žalilaca na delotvoran pravni lek.
47. Komisija konstatuje da je glavni EULEX tužilac pružio uverenje da EULEX tužilac kojem je prethodno dodeljen predmet može biti na raspolaganju lokalnom tužiocu u svojstvu savetnika i pratioca van izvršne funkcije EULEX-a (Pismo ŠM od 02. marta 2016. god.).
48. Komisija dalje konstatuje da je glavni EULEX tužilac zahtevao od EULEX Savetodavne jedinice za pitanja pravosuđa da zvanično prati predmet zbog nedostatka napretka u predmetu i nedostatka angažovanja lokalnog tužioca u predmetu, dana 10. avgusta 2016. (Pismo ŠM od 17. avgusta 2016. god.).
49. Uvidom u najnovije informacije koje je šef Misije obezbedio u vezi sa sprovođenjem preporuka Komisije,

KOMISIJA JEDNOGLASNO

Izjavljuje da do sada ŠM nije bio u stanju da dalje sprovede preporuke Komisije, sadržane u prvobitnoj Odluci i nalazima Komisije od 22. aprila 2015. godine.

Izjavljuje da su prava žalioca na delotvoran pravni lek i dalje pod negativnim uticajem odsustva dokazive efikasne istrage u predmetu.

Poziva Misiju, preko ŠM, da traži redovno ažuriranje od kosovskih vlasti o napretku istrage, posebno, o statusu formalnog praćenja predmeta od strane EULEKS tužioca.

Poziva Misiju da nastavi nastavi sa povezivanjem sa nadležnim kosovskim organima u cilju praćenja napretka u ovom predmetu.

Poziva ŠM da obavesti Komisiju o napretku gore pomenute istrage do 28. februara 2017. godine.

U ime Komisije,

Noora AARNIO
Pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član